

Tanulságos vacsora szigorú ál-koldusok pergőtüzében

Teremésünk rendet az igazi szegénység védelmére

Este félkilenc. Egy pesti tér kis sörözőjének kertjében ülünk. A kert a tér közepén terül el, négy fából áll, alacsony vasrács öleli körül, bázisától, a sörözőtől kocsit és gyalogjáró választja el. Mikor az ételt hozzák, ép autó suhan el az úttesten. A pincér megáll a gyalogjárón és vár, mert a soffőr túlkölt a sertés-karajnak.

Lassan sötétedik. Távoli fények villannak a város esti forgalmának zúgása lomhán leg a forró levegőben. Népesedik a kert, mi az egyik sarokasztalnál vacsorázunk kettesben.

Egyszerre csak észrevevesszük, hogy hárman vagyunk. Őszhajú anyóka áll az asztalunknál és szemrehányón néz náink. Nem szól egy szót sem, de neheztelő tekintete azt mondja:

— Lám, ti itt vacsoráztok és nekem nincs mit ennem!

Barátom engesztelően nyújt át egy forintot, az anyóka némán továbbmegy a szomszédasztalhoz. Ott töltött paprikát esznek. A szemrehányó tekintet ezt még szigorúbban kéri számon a falatozóktól s az eredmény itt sem marad el. Az anyóka eltűnik, kis szünet, majd harsány hang hallatszik:

— Igazi rokkant jön! Nem átrokkant! Kérek pár fillért!

A rokkant még a kerítésen kívül van, de már erélyesen jelzi érkezését. Hangja szigorúbb, mint az előbbi anyóka tekintete. Sovány nő támogatja, aki aztán bekormányozza az asztalok közé.

— Igazi rokkant! — mondja ő is ellentmondást nem tűrő határozottsággal.

A furcsa pár mereven áll az asztalunknál. Zordonan nézik a paradicsomsalátát. Vad lilkiismeretfurdalással kapok a zsebemhez és az „igazi” rokkant egy nálánál is igazibb forinttal távozik.

— Fiatalúr! — zenél egy vékonyka leányhang. — Szép szegfű csak két forint!

Valószínű, hogy a kislány nem a földből bujt ki, de mégse láttuk, mikor besettenkedett.

— Fiatalúr! — ismétli hízegőn és csokrot tesz az asztalra.

Húsz-húsz fillérrel kiváltjuk magunkat a virágcsatából, a kislány visszaveszi a bokrétát és elmegy.

— Forgalmas hely! — mondom a barátomnak, de a szó torkomon akad, mert észreveszem, hogy az úttesten túl, a söröző söntéspultja előtt, előbbi szemrehányó anyókáink épp egy nagyfröccsöt hajt fel. Szép tőle, hogy nem egy másik kocsmában spriccerezik, hanem itt, ahol a forintot kereste.

Pillanatnyi béke következik, hideg almásrétest hoznak. Vele egyidőben, botra támaszkodva, idegesen kalimpáló, rossz arcú férfi lép a kertbe.

— Majd én megmutatom! Ők itt ülnek, én meg koptathatom a lábamat! — mondja rekedten és olcsó holmikkal telt kis fiberkoffert dob az asztalunkra.

— Vegyenek! — mordul ráink fenyegetően.

— Érdekes, hogy ma itt mindenki milyep szigorú! — mondom kötélidegzettel.

— Vegye! — riad az árus a barátomra és egy borotvapengét tart az orra alá.

— Vigye! — feleli az hidegen és eltolja az arca előtt hadonászó kezét.

— Ne lökdössön! — mondja a fiberkofferes.

Szerencsére a söröző tulajdonosa észreveszi szorongatott helyzetünket és kitéssékeli a dühöngőt.

— Igy bántok velem! Ne megálljtok! — méltatlankodik az és megszűröl megfenyeget bennünket a botjával.

Meg kellene beszélnünk valamit a barátommal, de lehetetlen. Percek alatt egy szipkagyár, egy cipőszinórbolt, egy levelezőlap-kereskedés és egy vándortrafik jelenik meg asztalunknál. Továbbá gyors egymásutánban: három koldus, négy hadifogoly, két alcázott kéregető és két virágárus. Mindegyik beszedi az adót mindenkitől. A szomszédasztalnál már elfogyott az aprópénz, ép tizest vált a főpincér, mikor verklj gördül a kerítés mellé.

„A haja szőke volt! — nyikorogja

a kintorna és a verkliszó összekavarodik az autódudák sivitásával, valamint az egyik emeleti ablakból kihangzó rádiózenével. Ülünk a pokoli lármában a csillagok alatt.

Hogy a vurstli-illúzió teljes legyen, egyszerre csak egy csunya és sovány kis gyerek szalad be a kertbe, piros blúzban és kék nadrágban. Még észre se vettük és máris tótágot áll az egyik széken, majd négykézláb homorit, domborit, egykaron egyensúlyoz, végül tányérozni kezd.

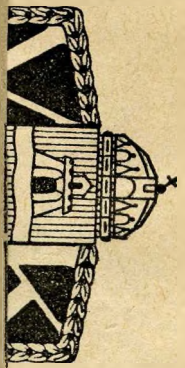
— Fizetünk! — mondja a barátom. — Volt egy sertéskaraj, paradicsomsaláta, pohár sör, kenyér, öt koldus, négy fogoly, hét árus, egy rokkant, három virágos-lány, egy verklj és ez a kölyökartista.

A főpincér nevét, összead, mi is, kiszámítva, hogy ép annyit költöttünk a kéregetőkre, mint a vacsorára.

Ez még nem lenne baj. A baj az, hogy nem „illetékesek” miatt, dupla a vacsora-költség. Nem igazán segílyre szoruló, nem valódi szükséglet szenvedők állnak meg asztalunknál, hanem jelmezes hadifoglyok, hamis rokkantak, iszákos vénasszonyok koldusnak maszkírozva. Ezek viszik el a pénzt élelmesen, tolaodón, trükkös szigorúsággal, színészkedve hangsúlyozott és betanult mondikákkal azok elől, akik valóban könyöradományra szorulnak. Azt a jóságot, ami még nyílik az emberi szívekben, érdemtelenek aratják le: Az adakozó szándék kétségbevonhatatlan, de visszaélnék vele.

Itt az ideje, hogy rendet teremtsünk az igazi szegénység védelmében!

Endrődi Béla

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Endrődi Béla

Cím:

Tanulságos vacsora szigorú ál-koldusok pergőtüzében

Tárgy

308

Hely

Idő

1917

Személy

Helyszám

Szekesfővárosi háziyomda 1926 — 8891